

Naročnina

— za leto 30 Din, polletne 15 Din,
— za inozemstvo letne 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. pošne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 600
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

IV. LETO

Murska Sobota, 24. novembra 1935.

ŠTEV. 47

Ban v Murski Soboti

Na svojem inspekcijskem potovanju po Sloveniji je v sredo, dne 20. t. m. obiskal Prekmurje ban Dravske banovine g. dr. Marko Natlačen. Preko Dolnje Lendave ga je pripeljala pot k nam. Nasproti mu je pohitel naš poslanec g. Benko, ki je visokega gosta pozdravil na meji našega sreza v Tešanovcih. Do tja ga je spremljala številna duhovščina sosednega sreza, g. poslanec Klar in višji politični funkcionarji.

V vasi je bil postavljen slavalok, pri katerem so se zbrali občani, šolska mladina in strumna četa gasilcev. Poleg g. poslanca je pozdravil g. bana župan občine Tešanovci. Naš poslanec je visokega dostojanstvenika ob vstopu v naš srez pozdravil s sledečimi besedami:

Blagorodni gosp. ban!

Kot narodni poslanec sreza M. S. si štejem v izvanredno čast, Vas g. ban, v imenu prebivalstva celega sreza v tem svečanem trenutku, ko ste stopili v svojstvu Vaše visoke misije v našo sredino, najpriskrbeje pozdraviti.

Prosim Vas g. ban, da blagovolite naše pozdrave, ki izhajajo iz globočine src mehkega in odkritosrčnega prekmurskega prebivalstva, vzeti z zadovoljstvom na znanje.

Mentaliteta našega prekmurskega prebivalstva je svojevrstna in se v marsičem razlikuje od ostalega naroda Slovenije.

Dasi je naš narod živel tisočletja pod tujcem, je vendar ohranil svoj slovenski značaj.

Tukaj živi Slovenski rod trdo življenje, popolnoma udan dinastiji Karadjordjevičev, pokoren oblastvom, in čeravno različnih vereizpovedi, vendar v najboljši družabni harmoniji.

Kakor vsi drugi tovrstni, tako nas je tudi Vaš visoki službeni obisk razveselil in osrečil, za katerega se Vam globoko zahvaljujemo in iz srca želeč, da bi se med nami počutili srečni. Blagovolite Vaše utise pri nas zabeležiti med one, ki jih hranite v trajno dobrem spominu.

Živijo g. ban!

Vse vasi na poti do Murske Sobote so v svečanem razpoloženju pozdravljale g. bana. Posebno lep sprejem je bil v Martjancih. Slavalok, četa gasilcev, šolska mladina ter iskrene besede župana g. Vezirja so dvignili svečani trenutek. Iz Sobote pa so mu nasproti prihiteli kmečki fantje na okrašenih kolesih, na katerih so se vile naše državne in slovenske trobojnice. Sobota

pa je bila vsa v zastavah. Pred hišo trgovine Kardoš je bil postavljen slavalok, od tam naprej in prav do občinske hiše, so se začeli okrog 15 ure nameščati otroci tukajšnjih šol. Eno stran so zavzeli učenci osnovne šole s svojim učiteljstvom, na nasprotni strani pa so bili nameščeni dijaki ob navzočnosti celokupnega profsorskega zbora. Vmes so stali gasilci z praporom in svojo godbo. Pred občinsko hišo je bil zbran celokupen občinski odbor z g. županom Hartnerjem na čelu, duhovščina vseh treh veroizpovedi, deputacija sokolov v krojih, predstavniki vojaških oblasti in uradov, zastopnice ženskih društev ter številni delegati različnih drugih društev, korporacij in številno občinstvo.

Malo po 16 uri se je pripeljal g. ban v spremstvu svojega tajnika, poslanca g. Benka, g. sreskega načelnika Lipovška, žand. majorja g. Narandžica ter drugih vidnejših funkcionarjev našega kraja. V imenu šolske mladine je visokega gosta pozdravila učenka Gomilšek Vida ter mu izročila krasen šopek cvetja. Po pozdravu namest. ravnatelja g. prof. ing. Zobca in upravitelja osnovne šole g. Gabrielčiča ter načelnika gasilcev g. Cvetka, se je ob zvokih godbe, med gostim špalirjem otrok in občinstva podal g. ban proti občinskemu uradu, kjer ga je pričakal g. župan Hartner. V iskrenih besedah je želel najvišjemu predstavniku naše banovine dobro došlco na prekmurskih tleh, izražujoč vso vdanost in ljubezen prebivalstva do našega najvišjega slovenskega funkcionarja. Po kratkih besedah zahvale in po pozdravu z zastopniki društev in klera, se je g. ban podal v občinsko svetovalnico, kjer se je kmalu za tem ob navzočnosti celokupnega občinskega odbora in drugega občinstva vršila slavnostna seja, ki jo je vodil g. župan Hartner. Po uvodnem pozdravu je v kratkih besedah orisal vse težnje in potrebe našega prebivalstva s prošnjo, da bi naše na merodajnem mestu potrebno razumevanje in zagovornika v osebi g. bana. S klici našemu kraljevskemu domu, Nj. Vel. kralju Petru II. in g. banu je zaključil svoje izvajanje, ki je našlo živahen odziv pri vseh navzočih.

Za njim je povzel besedo g. ban, ki je dejal: Vsem se zahvaljujem za nepričakovan lep in prisrčen sprejem v srcu Slovenske Krajine v Murski Soboti. Združili ste se vsi, brez razlike ver, narodnosti in politične pripadnosti. To dejstvo povdarjam, to dejstvo pozdravljam z željo, da bi ta sloga, ki vas je danes ob mojem prihodu zedinila, združila tudi v bodoče in vas vodila v vsem vašem delu in naporu za lepšo bodočnost naše ožje domovine Slovenije in naše ljubljene Jugoslavije. Iskreno želim, da bi se vsak po svoji moči potrudil, ne le kar nalaga mu zakon, temveč kar more in mu dopušča moč, za blagor domovine. Bog, ki vodi usodo narodov, naj nas v tem plemenitem stremljenju podpira.

Njegov govor, ki so ga vsi poslušali z največjo pozornostjo, je pri vseh zapustil globok vtis. Po govoru g. bana, je g. župan zaključil sejo.

Ob izhodu iz občinskega urada, je g. bana in njegovo spremstvo pozdravljala zbrana množica. Že v večernih urah pa je bil sprejem deputacij v uradih sreskega načelstva.

V večernih urah se je izpred gasilskega doma formirala povorka gasilcev z bakljami in občinsko godbo na čelu, kateri se je pridružilo mnogo ljudi, ter krenila proti hotelu „Krona“, kjer se je nahajal g. ban. Po podoknici, ki jo je zaigrala godba, se je pri oknu pojavil g. ban ter se zahvalil meščanstvu Murske Sobote za manifestacije, naglašujoč še enkrat vse dolžnosti, ki jih imamo napram Sloveniji in celokupni državi. Njegov, domovinske ljubezni prežet govor, je množica sprejela z ponovnimi manifestacijami kralju, domovini in visokemu obisku. Po končani podoknici so bile ulice še dolgo žive in le počasi se je razgubljala množica po svojih domovih.

V najožjem krogu je bila v hotelu „Krona“ večerja, katere so se udeležili poleg g. poslanca Benka, vsi vodilni funkcionarji tuk. političnega in javnega življenja.

Naslednjega dne v jutranjih urah je g. ban zopet zapustil Prekmurje. Uverjeni smo, da je iz naših krajev odnesel najboljše vtise in se prepričal o globoki vdanosti, ki goji naše ljudstvo do države in njenih predstavnikov.

Potrebe Murske Sobote

Uprava občine Murska Sobota je ob priliki poseta g. bana predložila sledečo prošnjo:

1.) Kraljevsko bansko upravo se naproša, da blagovoli posredovati pri ministrstvu prosvete v Beogradu, da prevzame država v šolskem letu 1936/1937. vzdrževanje višjih razredov na državni realni gimnaziji v Murski Soboti, ker se naša občina nahaja v neugodnih finančnih razmerah in ji ni mogoče nadalje vzdrževati samoupravnih razredov.

Ker je ministrstvo prosvete nastavilo na petem samoupravnem razredu 3 nove nastavnike in nam do danes ni dovolilo, da smemo na tem razredu poučevati nastavniki nižjih razredov in ker nimamo proračunskega kritja ne možnosti za plačilo treh na novo nastavljenih učnih moči, prosimo kraljevsko bansko upravo, da nam priskoči na pomoč z denarno podporo.

Da je popolna gimnazija v M. Soboti iz socijalnih, kulturnih in nacionalnih ozirih prepotrebna, je bilo že ponovno pojasnjeno vsem merodajnim faktorjem.

2.) Kraljevsko bansko upravo se naproša, da blagovoli vzeti v svoj proračun za leto 1936/1937. primeren znesek za zgradbo nove osnovne šole v Murski Soboti, ker povodom ponovnega uradnega komisijskega oglada je komisija prišla do zaključka, da je iz higijskih vidikov nedopustno in celo nemogoče sedanje šolsko poslopje nadalje uporabljati v šolske namene, ker so isti v najslabšem stanju. Poleg tega je sedanje šolsko poslopje, osobito iz časa katastrofalne poplave od leta 1925. dalje tako pokvarjeno in vlažno, da pomeni stalno nevarnost okuženja dece po tuberkulozi in drugih nalezljivih boleznih.

Pri šoli manjka potrebno število higijskih stranišč. Sedanja stranišča se nahajajo na dvorišču in so primitivna ter iz navadnih desk skupaj zbita.

Radi pomanjkanja učnih prostorov je vzel krajevni šolski odbor 2 učni sobi v najem v bivši evangeličanski šoli, ki tudi nista sposobni za šolo, ker sta temni in malo zračni ter ne odgovarjata niti od daleč šolskim namenom.

Tudi upraviteljstvo šole se bori s tesnimi prostori in nima primerne pisarne.

Da se omogoči osnovni šoli vzgajati mladino v polni meri tako kakor zahteva moderna pedagogika, je nujno potrebno, da pride čimprej do realizacije tega projekta.

Občina Murska Sobota ima primerno stavbišče, katero je zelo primerno in dovolj prostorno za gradnjo nove osnovne šole.

3.) Nadalje prosimo kraljevsko bansko upravo, da blagovoli posebno upoštevati našo občino pri razdelitvi bednostnega fonda, da zamoremo nuditi pomoč številnim starim in siromašnim občanom ter deci, ki so za delo popolnoma nesposobni in je njih eksistenca ogrožena — valed tega pado

na breme občine. Ti siromaki so večinoma bivši veleposestniški uslužbeni, ki so ostali z likvidacijo agrarne reforme brez službe in brez vsake imovine, ter so navezani samo na tujo podporo in usmiljenost.

4.) Istotako prosimo za naklonjenost pri razdelitvi kredita za javna dela, da zamoremo nuditi številnim brezposelnim skromen zaslužek, da zamorejo čez zimo preživljati sebe in svojo številno družino, ker drugače se nahajajo na meji največje bede in potrebe.

5.) Kraljevsko bansko upravo se naproša, da blagovoli vzeti v svoj proračun za leto 1936/1937. potreben kredit za gradnjo mostu v Petanjcih čez reko Muro, ker je ta objekt za celo Prekmurje in za en del ljutomerskega in mariborskega sreza eminentne važnosti. Kakor nam je znano so bila tehnična dela že pričeta in je bilo že nešteto prošelj in resolucij že predloženih za gradnjo tega mostu, vendar do danes ni prišlo do realizacije tega projekta.

6.) Končno prosimo, da se vzame v banovinski proračun kredit za gradnjo mostu na banovinski cesti Murska Sobota—Martjanci čez potok Ledava, ker je v takem slabem stanju, da tvori nevarnost nesreče. Ta objekt je zelo važen, ker absorbira ves promet gornjega Prekmurja in del dolnje lendavskega sreza.

Obenem si dovoljujemo še dodati, da se je pričela Murska Sobota pod našo upravo nepričakovano rapidno razvijati in ji je vsled njene naravne lege zagotovljena velika bodočnost, za kar nam nudi sedanji občinski zastop popolno garancijo.

Z ozirom na naše neugodne imovinske razmere prosimo ponovno za blagohotno naklonjenost in za ugodno rešitev naše predstoječe prošnje.

Zgodba o križih na soboški gimnaziji

V Murski Soboti smo doživeli v zadnjem času popolnoma nepričakovano afero radi križev na tamkajšnji realni gimnaziji. V bližnji bodočnosti se bo pač pokazalo, kak cilj in namen je imela ta gonja, kajti povzročitelji in vse občinstvo je videlo in vedelo, da so vse trditve od začetka do konca v tej zadevi iz trte izvite. Bilo je pač treba tudi v Prekmurju napraviti razpoloženje, kakor so ga umetno delali na začetku prejšnjega stoletja, skoro pri vsaki šoli na bivšem Kranjskem.

Kleklove „Novine“ od 13. oktobra so trdile, da je bila največja skrb nekaterih gospodov, da so iz vseh soboške gimnazije pometali križe,

kar je imelo za posledico, da je postalo prav mnogo dijakov komunističnega mišljenja. Navzlic temu, da prihajajo „Novine“ od 10. novembra same do tega, da so bili odstranjeni križi že pred več leti, kar izrecno ugotavljajo, čeravno naglašajo, da nočejo povedati, kdo jih je odstranil, vendar ne čutijo potrebe, da bi za nekvalificiran napad na učiteljstvo gimnazije podali kakršnokoli opravičilo ali zaščeno. Pribiti je treba, da v večini osnovnih šol v Prekmurju ni križev, ker so pri vseh šolah poleg katoličanov, še evangeličani in izraeliti. Radi tega ni bilo križev tudi nagimnaziji, ter se jih ne spomnijo niti oni, ki so bili na zavodu pred osmimi leti. Informirali smo se, da niso niti v inventarju zabeležene, tako da je prav verjetno, da jih nikoli na zavodu ni bilo. In sedaj se spravijo Kleklove „Novine“ radi križev ravno na gimnazijo in samo na gimnazijo! Slep bi moral biti, kdor ne bi imel občutka, da je bilo te afere nekomu hudo treba, res prav nujno treba! Vendar pa ni izključeno, da se bo tudi ta stvar slabo končala, kakor se slabo konča vse, kar je z hudobijo začeto. Kleklove „Novine“, ki učijo resnico in pravico in povzbujejo ljubezen med ljudmi, bi človek ne prisodil, da se zlonamerno spuste v tako očividno neupravičeno hujskanje.

Zavod, kot je naša gimnazija, rabi podpore in spoštovanje ter ljubezen od ljudstva, da bo mogel vršiti svoje kulturno poslanstvo. Ako naj bo v bodoče tudi tako, kakor je bil doslej tarča osebnih in političnih intrig, potem mu ni prerokovati rožnate bodočnosti.

Kdor štedi z denarjem, kupuje ORION aparate

Brezobvezno predvajanje pri NEMEC J.

Svojevrstno tolmačenje našega uvodnika.

V uvodniku našega lista št. 44 smo podali naše mnenje o organizaciji J. R. Z. v našem srezu. Navedli smo tudi kvarne posledice, ki bi za organizacijo sledile, ako bi se organizacijsko delo vršilo enostransko in se ne bi upoštevalo splošno mnenje naroda, zlasti poedinih oseb, ki so že pred tem sodelovali v radikalni stranki. Novine in Bojevniki so naš uvodnik tolmačili seveda po svoje s tem, da so takoj odgovorili v njih lastnem žargonu, ter govorili o neki „otožnosti“, ki se je pojavila pri bivših radikalih našega sreza.

Znani dopisniki Novin i Bojevnika, so pač naš članek tolmačili po svoje in uporabljali tudi tokrat na naslov dolgoletnih radikalov, neokusne izraze. Mi ponovno povdarjamo, da je organizacijsko delo J. R. Z. gotovih mogotcev v našem srezu napačno in da ne bo doseglo zaželenega uspeha. Ako je bil kedaj potreben složen nastop našega naroda, je prav posebno danes, ko je mogoče za dobrobit ljudstva nekaj doseči le s složnim nastopom. Menjavanje političnih naziranj gotovih starih radikalov, ne bomo dopisnikom tolmačili, ker sploh sprememb ni bilo. Kdor si je upal samozavesno nastopiti pri nas kot radikalski voditelj pred leti, ta je ostal radikalskim smernicam zvest in se čuti tudi danes, brez nobene primesi, čisti radikal. Politični dogodki minulih časov so pač tudi radikale potegnile s seboj (vodilna mesta so zavzemali tudi gospodje, ki danes na preteklost bruhajo žveplo in ogenj!). Vodila jih je želja po delu kot so to zahtevali interesi ljudstva.

Ravnatelj dr. Strmšek odhaja

Sredi boja, ki se še vedno blje okrog naše samoupravne gimnazije, je vest od odhoda ravnatelja g. dr. Strmškega v Celje, kamor je premeščen po službeni potrebi, udarec za vso ono javnost, ki ji je uspeh in napredek našega najvišjega zavoda pri srcu. Ni še dolgo od tega, kar je poln načrtov in volje do dela prišel k nam. Globoko započeti razori v našem javnem in društvenem življenju

mogoče zaman čakajo delavca, ki bi dovršil nesebično delo. Pogrešala ga bo mladina na našem zavodu, saj jim je bil več kakor predstojnik in učitelj. Številno cvetje k njegovemu slovesu, prirčno slovo so dokazi iskrene vezi, ki je bila med njimi in dijaštvom. V tem je tudi bolest starišev, ki jim je dober vzgojitelj njihove mladine merilo za vrednost človeka.

Šele pred kratkim je ustanovil družbo sv. Cirila in Metoda v Murski Soboti. Narodno obrambnemu delu v naših krajih je s tem dal poglavlje smer. V zavesti svojega vzgojiteljskega poslanstva je ustanovil tudi društvo „Šola in dom“, ki je že v svojih početnih frazah prodrlo v najširše plasti tukajšnjih roditeljev. Da se je več, kot mu je bila dolžnost, zavzemal za izpopolnitev gimnazije, je pač vsakomur znano. Kot poslevodeči podpredsednik kuratorija samoupravne gimnazije, pa je ob nedokončani zgradbi posvetil vse svoje moči v doseg zastavljenih nalog.

Svoj skopo odmerjeni prosti čas pa je posvetil Sokolskemu društvu. Leto dni je bil društveni prosvetar, na to pa mu je bilo zaupano vodstvo prosvete vsega okrožja. Od edinice do edinice ga je vodila pot, kot sokol se je zavedal naloge, kot javni delavec pa dolžnosti napram narodu, ki stremi k napredku.

Dnevno časopisje je objavilo mnogo njegovih člankov. V vseh se je zrcalila ljubezen do naših krajev in ljudi, bili so nova razodetja onim preko Mure, ki so si ustvarjali o nas svoje posebno mnenje. Njegova številna javna predavanja so žela vse-splošno priznanje in so dokumentirala človeka globokega in obsežnega znanja. Kakor nam je bilo vse to v zadovoljstvo in ponos, nam je danes hudo, ko odhaja od nas in deli usodo z tistimi ljudmi, ki so v rasti svojih sil in dela v Prekmurju morali pustiti započete brazde.

Sokoli in tudi drugi so se od odhajajočega g. ravnatelja iskreno poslovili na poslovnem večeru v hotelu „Krona“. Vso srečo in zadovoljstvo želimo njemu in cenj. družini na novem službenem mestu v Celju, kamor ga spremlja zahvala vsega ljudstva, za katerega je v naših krajih tako nesebično delal.

Ferjan M. Razpotje

24

Kazalec na zaprašenih urah pa se le počasi pomika k svojemu zenitu... Še četrte ure! Urh stoji pri oknu, prav v desni kot je prišel obraz, ker se od tam vidi do vrat in še del ceste.

In zopet je čudno butnilo v njega. Kaj dela? Kaj dela? Kakor smrčolin osemnajstih let, ki je prvič začutil tajne utripe srca, se obnaša. Kakor Laci, ki je teh let! V motni šipi vidi svoj nejasen obraz, ves spačen in prelomljen na dvoje, radi zareze v steklu. Urh ali noriš, pogledaj Kato, njen obraz je brez gub, v njenih očeh je ogenj, v njenih ustih je zasmeh vsemu! In še nikdar ni čutil Urh na svojem hrbtu teže let z tako bolestjo kot v tem trenutku. Zbal se je samega sebe in zdelo se mu je, da je ves tuj človek stopil iz njega, ki je močnejši in odločnejši, bolj predrzen in nenasi, kakor fanté,

ki oglari in so mu fuksije in rožmarini in nagelji v napotje na oknih. Z njim se tepe za besede in misli, ki kot umazana voda curkajo na njegovo plešo. Pa beseduje z dvojnikom: „Star sem že, zato so misli neumne.“ „Ne laži se samemu sebi.“

„Da bi se vsaj desetih let otrese!“ „Dvajset let pa imaš še pred sabo!“ Urh se široko smehlja. S sklenjenimi rokami, in nalahno nagnjen se nagiba k šipi kot bi ob oknu zagledal starega znanca.

„Ljudje se bi smejali in s prstom kazali za menoj.“

„Kaj te brigajo. Ali Kata tega ni vredna?“

„Vredna, je že vredna, saj ta križ se ne bi vrezal pregloboko v rame.“

„No vidiš... Kaj se pa še obotavljaš Urh!“

„Le kaj bi Kata rekla?“

Urh je pridržal sapo v krčevitem

prisluskovanju samemu sebi. Usta so se mu nalahno odprla kakor v začudenju.

V tem ga je predrnila Kata, ki je hušnila mimo okna. Urh se je sunkovito obrnil, zbiral je misli in prislusnil bližajočim korakom. Čutil je kako mu je kri pljusnila v lice, saj je bil tako nenaden udarec Katin prihod, ki je prihajala z porednim smehom, kakor bi vedela, da je pretrgala Urhovo vadljanje s samim seboj radi nje.

Kata je postavila posodo na mizo. Črna volnena ruta ji je zdrknila z desnega ramena, in njena rdečkasta in polna roka, gola tja do komolca, je predrzno vabila. Tako je čutil Urh, ki je še vedno stal pri oknu in čakal, da bi Kata kaj spregovorila. Pa se ga je usmili.

„K mizi, k mizi, da ne bo mrzla jed.“ Kata si je popravila ruto, se

zravnala, primaknila stol k mizi in čeblijala:

„Bog žegnaj, Urh... Zvečer bom pa malo pozneje prišla. Moram spet enkrat k sestri. Baje je bolana...“

Urh jo ni poslušal, ni razumel njenih besed, le čudno težko mu je postalo, ko je videl kako se že Kata zopet odpravlja, se zavija v ruto in sili k vratom.

„Že greš Kata? Malo... malo... ostani tukaj.“

Kata je obstala in začudeno pogledala Urha, ko je pa videla kako je sklonil glavo in kako so mu prsti nervozno zaigrali po mizi, se ni mogla ubraniti smeha:

„Kaj naj počnem pri vas?“

„Tako... tako... povedala bi, kaj je zunaj... v mestu... pri ljudeh... novega... Nikamur ne grem. Pa fudi veselja nimam...“

(Se bo nadaljevalo.)

POLITIKA

V sredo so bile volitve stalnih odborov v Narodni skupščini ob veliki udeležbi poslancev. Vlada večina je dobila v vseh odborih po en glas več, kakor opozicija. Naš poslanec g. Benko je bil izvoljen na vladni listi za člana v odbor za trgovski zakon. Izid glasovanja je sprejela vladna večina s ploskanjem, opozicija pa je oporekala rezultatu in hrupno protestirala. Seje Narodne skupščine so odgodene za nedoločen čas.

Za predsednika poslanskega kluba J. R. Z. je bil izvoljen poslanec Dragiša Cvetković.

Bivša Hrvatska seljačka stranka je imela preteklo nedeljo vrsto skupščin. Velik shod je bil v Novem Marofu. Mačkov zastopnik prof. Jelašić je izjavil: „Hrvatski narod hoče urediti svojo domovino na temeljih, kakor ga je učil pokojni voditelj in učitelj Stepan Radić. Njegovo politiko nadaljuje danes dr. Maček in od te politike mi danes ne moremo niti za las odstopiti.“ Kaj prav za prav hočejo dr. Maček in njegovi somišljeniki, pa nobeden govornik do sedaj še ni povedal.

Pristaši združene opozicije so prepredili zborovanje „Zbora“ v Banjaluki. Ker se je bilo bati, da bo prišlo do hudega pretepa, je intervenirala policija ter razpustila zborovanje, zborovalce pa pregnala.

Hornyphon...

„Letošnje leto bo najhujše leto za nas v gospodarskem oziru. Izdatki ostanejo isti, dohodki pa so čedalje manjši. To velja za posameznika, kakor za državo. Državni proračun bo letos sestavljen na drug način, kakor doslej. Računati je treba s tem, da bodo dohodki od davkov manjši, zaradi slabih gospodarskih razmer. Zlasti pa nas pritiska denarna kriza. Iz hoč iz tega je viden edino v združništvu, ki bi ga morala država podpirati.“ Tako je govoril minister dr. Korošec na občnem zboru Zadrugne zveze v Ljubljani, ter še dodal: „Vprašanje združništva ni rožnato, toda zato ni treba izgubljati pameti, temveč je treba držati, kar se držati da.“

Proračun za leto 1936-37 je že sestavljen in ga bo že v kratkem finančni minister predložil ministrskemu svetu, po odobritvi pa Narodnemu predstavništvu.

Pri sestavi političnih zakonov zahteva združena opozicija, da ima tudi svojo odločilno besedo, češ da nebi drugače dosegli svojega namena.

Italijanska ofenziva je bila zaustavljena južno od Makale, pri mestu Antala. Italijanska severna armada je prišla do reke Takaze brez bojov, tam pa so jih Abesinci napadli in jih vrgli celo nazaj.

Pretekli petek so abesinske vstaške čete napadle italijanske kolone pri Goraheju in vprizorili strašno klanje, kjer je obležalo 1700 italijanskih Samalijcev. Zaplenili so tudi več topov, tankov in pušk ter streliva.

Vsi znaki kažejo, da bo prišlo v kratkem do velike bitke in da bodo Abesinci nehali s svojo taktiko umikanja.

Četniški boji pa divjajo kar naprej, in to večinoma za hrbtom italijanskega bojišča, kjer so se Abesinci poskrili po skalovju in sedaj v malih skupinah napadajo italijanske transporte živeža in streliva.

Do prvih spopadov je šele sedaj prišlo med redno abesinsko vojsko in Italijani. Abesinci so sijajno oboroženi in imajo tudi tanke.

Hornyphon...

400 mož močan oddelek domačinov iz italijanske Eritreje, je zbežalo k Abesincem. S seboj so prinesli tudi 28 strojníc.

Vesti o znatnih uspehih Abesincev in o velikih izgubah Italijanov, se potrjujejo.

V nedeljo, 18. novembra, opolnoči so stopile v veljavo gospodarske sankcije proti Italiji. Razen Albanije, Madžarske, Avstrije in Paragvaja, ki je obremenjen s sporom z Bolivijo, so uvedle sankcije prav vse države članice Društva narodov.

Vrhovno poveljstvo v Vzhodni Afriki bo prevzel poveljnik italj. generalnega štaba, maršal Badoglio. Dosedanji poveljnik general de Bono, je odstavljen. Mnogi vidijo v tem priznanje neuspeha italijanskega bojevanja v Afriki.

Abesinska mobilizacija še sedaj ni končana. V glavna mesta prihajajo iz oddaljenejših pokrajin nove čete mobiliziranih domačinov.

Nov grški kralj Jurij II. je odpotoval iz Londona v Grčijo. Na poti se bo ustavil v Parizu in Rimu.

V Angliji so bile parlamentarne volitve pri katerih je vlada dobila 405 poslancev, opozicija pa 168. Pričakovati je, da bo sedaj angleška vlada še z večjo doslednostjo izvajala politiko sankcij proti Italiji. Ves angleški narod odobrava delo vlade v celoti ter tudi v tem primeru, če bi bilo treba uporabiti vojaške sankcije proti Italiji.

Hornyphon...

V Egiptu je prišlo do velikih protiangleških demonstracij, ki so jih priredili pristaši nacionalistične egiptске stranke „Vafd“. Pri tem je bilo ranjenih okoli 150 oseb, od katerih so 3 podlegli ranam. Med ranjenci je polovica policijskih stražnikov.

Anglija je posodila Sovjetski uniji 15 milijonov funtov, plačljivo v 10 letih.

Pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Romunijo in Rusijo, so bila prekinjena.

Češkoslovaški državni proračun, ki je za 48,9 milijonov višji od lanskega, izkazuje eno milijardo prebitka, kar je razveseljav pojav v razvoju češkoslovaškega gospodarstva.

DOMAČE VESTI

MIMO NAS

Danes ko se povsod na svetu delijo ljudje v grupacije, stranke, stranci, velike in majhne, potrebne in nepotrebne, škodljive in koristne, je že vse to postalo kot neobhodni življenjski rekvizit, brez katerega prav težko izhajaš. Da je bolj zabavno, se ves ustroj po možnosti še bolj komplicira, včasih pa tudi poenostavi. Zadnje je posebno ugodno za najširše plasti ljudstva, komplicacije so samo za gospode, ki imajo plešo in diše po vinu in dobrih cigarah.

Naši trgovci so si izbrali enostaven način. Sklicali so sejo in sklenili, da bodo trgovine zapirali ob šestih. To je bilo namreč jedro in vzrok, da so se takoj za tem razcepili v dva tabora. Eni so ploskali in pritrdjevali, drugi pa so jezno obračali oči in udarili po mizi: „Ne bomo!“ In pri tem je ostalo. Pa se je zgodilo sledeče: Ob šestih zvečer so začeli ropotati roloji na trgovinah. Stranka „zapiralec“ je zaprla vse dohode cenj. nakupovalcev v njih lokale. Ob pol sedmih so ponovno zaropotali. Takrat so zapirali tisti, ki so bili za kompromis. Ob sedmih pa je bil zadnji hrup. Pristaši „odpiralec“ so svečano in dostojanstveno zapirale trgovine in ugasnile luči. Sobota je prestala prvo bitko. Drugi dan pa je bila spet ista godba od šestih do sedmih, in to se je vrstilo nekaj dni. Molčeca in srdita borba se je na vsej fronti nadaljevala, dokler niso zmagali „odpiralci“. Tako sedaj spet ob sedmih zapiramo trgovine.

In tako je prav! Dotični, ki so to propagirali, že vedo po lastni izkušnji, da je največji promet, posebno v zimskem času, posebno med 6 in 7 uro. Takrat po navadi pridrvijo naši Goričanci in okoličani iz vseh strani v Soboto, in jo uberejo naravnost v manufakturne trgovine po najmanj eno obleko. Čas je ugoden posebno za izbiro barv. Točno ob sedmih pa drvi spet nazaj in nestrpno čakajo na drugi večer, ko se ob šestih spet poženejo v mesto po cvirni ali igle. Če teh kupovalcev po šesti uri ne bi bilo, bi marsikateri trgovec moral napovedati konkurs. Radi samoohrane je torej zapiralni čas ob sedmih. Pripomniti je še treba, da tudi uradniki kupujejo najraje med šesto in sedmo uro, pa tudi obrtniki in vsi drugi „kar leze ino gre“.

Samo eno še pogrešamo, da še niso uvedli prodajo svojega blaga kot v lekarnah. Ali ne bi bilo lepo in koristno, če bi bil napis v izlozbi: Nočno službo ima ta in ta trgovina... S tem bi bila možnost konkurza še veliko manjša.

Murska Sobota:

— **Slovo.** Od marsikaterega dobrega človeka v Murski Soboti in Prekmurju bi se bil še rad poslovil, pa ga nisem srečal v zadnjih dneh. Naj mu stisnem v duhu roko! — Prof. dr. P. Strmšek.

— **S. K. Mura v M. Soboti** priredi svoj tradicionalni sportni ples dne 1. februarja 1936. Prosimo ostala društva, da to upoštevajo. — Odbor.

Hornyphon...

— **Koncert.** V soboto, dne 23. t. m. nastopi zopet po daljšem odmoru priljubljeni orkester tuk. Sokolskega društva, s svojim lastnim programom. Začetek koncerta je ob 20 uri. Vstopnina znaša za osebo 8 Din. Program koncerta, obsegajoč pretežno lahko glazbo, je kar najskrbneje izbran in je brez dvoma, do bodo naštudirane

koncertne točke žele pri publiku priznanje. Orkester pod vodstvom g. prof. Justina, bo pomnožen z nekaterimi zunanjimi gosti. Po koncertu bo ples, na katerem bo igral društveni jazz-orkester. Vsa prireditve se vrši pri pogrnenih mizah. Prepričani smo, da se bo občinstvo polnoštevilno odzvalo prvi večji prireditvi našega Sokola v tej sezoni, ki bo neprisliljenega družabnega značaja.

— **Lutke.** Tudi pri ponovitvi „Sne-gulčice“ je bila dvorana izredno dobro zasedena ter ni nedeljska ponovitev v ničemer zaostajala za prvo vprizoritvijo. Lutkovni odsek je potrdil svoj sloves in priljubljenost, ki jo uživa pri mladini. Kakor čujemo pa se za naše malčke pripravlja zopet novo presenečenje. V najkrajšem času bo lutkovni odsek vprizoril pravilčno igro: „Zlati cvet.“ Na prireditve že sedaj opozarjamo stariše in otroke.

— **Poroka.** Pred dnevi se je poročil uradnik pri tuk. davčni upravi g. Nikolaj Barbarič z gdč. T. Kološev. Mnogo sreče!

— **VSE ŠOLSKÉ KNJIGE in vse šolske potrebščine za osnovne šole in gimnazije dobite v trgovini HAHN IZIDOR v Murški Soboti.**

— **Osebna vest.** Za ravnatelja tuk. realne gimnazije je imenovan g. Pregelj R., dosedaj profesor v Mariboru.

— **Nesreče.** Kolmanič Matija, elektrotehnik v M. Soboti, si je pri delu poškodoval levo roko. — Pri sekanju mlinškega kamna si je poškodoval oko Milec Ciril, mlinarski vajenec v Murščaku. — Z prerezanimi žilami na zapestju leve roke je prišel v bolnišnico, posestniški sin Vaupotič Matija iz Črensovec. — Vsi ponesrečenci se zdravijo na kir. oddelku tuk. bolnišnice.

— **Izpitna predavanja v Murski Soboti.** Združenje obrtnikov v Murski Soboti tem potom obvešča vse pomočnike vseh strok, da urad za pospeševanje obrti v Mariboru, namerava prirediti izpitna predavanja kandidatov, ki delajo mojsterske izpite. Ker so predavanja velike važnosti za vse kandidate mojsterskih izpitov, opozarjamo vse pomočnike, da se predavanja sigurno udeležijo. Predavanja bo trajala 3 in pol dni. Vsak dan 9. ur. Stroške nosi urad sam. Udeleženci predavanja se lahko prigrasijo vsak dan pri Združenju obrtnikov v Murski Soboti. — Uprava 2

— **Naše kopališče v številkah.** Kopalnih dni je bilo 61. Število obiskovalcev — gledalcev je bilo 2392, Kopalcev je bilo: 1498 otrok, 2330 dijakov in 2274 odraslih. Skupno 6102. Sezonskih kart je bilo izdanih 39, mesečnih pa 29. Največji obisk je bil meseca julija, dočim je bil v avgustu radi nestalnega vremena znatno manjši obisk. Skupni dohodki so znašali 29.288 Din. — Iz števil je najbolje razvidno, da je bilo kopališče za Soboto res potrebno.

Ureditev umetnih travnišč

Kakor prejšnja leta, bo kraljevska banska uprava prispevala tudi letos po navodilih pospeševanja umetnih travnišč k urejanju istih na sličen način, kakor je letošnjo pomlad. Ta navodila pravijo sledeče: Kdor želi sprejeti seme in umetni gnoj za ureditev umetnih travnišč po znižani ceni, se mora prijaviti pristojnemu občinskemu uradu ali kmetijski organizaciji, koje redni član je in lastnoročno podpisati prijavnico in naročilnico po obrazcu 1. ki jo dotični urad ali organizacija dostavi najkasneje do 5. decembra.

Seme in umetni gnoj razdeli kraljevska banska uprava posestnikom, ki imajo do 8 glav velike živine po 50% popusta, po 12 glav 40% in z 18 glav po 30% popusta.

Prednost uživajo posestniki, ki imajo urejeno gnojišče, ali ki so člani raznih kmetijskih organizacij.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Zaključek sadne trgovine v našem srezu

Sadni trgovci in nakupovalci naše sreza, so zaključili sadno trgovino za leto 1935 z prijetnim družabnim večerom, ki so ga priredili dne 16. t. m. v prostorih gostilne g. Vogler-Viktoria na Cankovi.

Tega družabnega večera so se udeležili skoraj vsi trgovci s sadjem ter njih nakupovalci s svojimi družinami, med drugimi tudi cariniki organi, organi finančne kontrole in šef skladišča železniške postaje v Radkersburgu iz Avstrije.

Predsednik odseka trgovcev s sadjem, g. Hackl Viljem iz Lemerja, je ob začetku tega družabnega večera prav pristrčno pozdravil vse navzoče, posebno predsednika Združbe trgovcev iz M. Sobote g. Čeh Franca, organe carinarnice ter finančne kontrole, šefa skladišča žel. postaje v Radkersburgu, ter se je vsem zahvalil za njihovo marljivo sodelovanje, ker so s tem mnogo pripomogli k lepemu uspehu njihovi sadni trgovini in k pravočasni ekspediciji.

G. predsednik Čeh iz M. Sobote je pozdravil vse navzoče, orisal zgodovino trgovine v daljših besedah, ter obenem pomen sadne trgovine, katera je letos prinesla Prekmurju zadovoljive rezultate, saj se je dokazalo, da je v letu 1935 bilo sadje v Prekmurju najbolje prodano, upoštevajoč vse ostale kraje naše države. Naši trgovci, ki so letos začeli svoje sadje eksportirati sami, brez posrednikov, so s tem tudi začeli vršiti dolžnost pravega trgovca, ker so s tem pokazali našim kupcem preko mej naše države, da je sadje, ki so ga preje kupovali od posrednikov, sadje iz Prekmurja, kar dostoj ti niti znali niso.

S tem, da so trgovci letos prodajali sadje sami direktno, brez posrednikov v inozemstvo, so nele, da so plačali kmetom, kot producentom, za sadje najvišjo ceno v državi, tem-

več so s tem vršili obenem tudi veliko nacionalno delo za našo pokrajino in državo. Upajmo, da se bo to letos započeto delo, prihodnja leta uspešno nadaljevalo in s tem prineslo kmetom, kot producentom in tudi trgovini lepe uspehe.

Neupravičeno krošnjarstvo

Doznali smo, da se v zadnjem času zelo širi krošnjarstvo, čeprav je to strogo prepovedano v našem srezu. Iz merodajnega mesta smo prejeli poročilo, da so pripeljali dne 10. in 11. t. m. neki krošnjariji z avtomobilom večjo količino manufakturnega blaga in to v severni del Prekmurja (na Krajno, Cankovo in Sv. Jurij) in tam prodajali to manufakturo in sicer navadne cajge za najboljše štofe a za ceno najmanj 50-200% višje, kakor se tako blago dobi v naših trgovinah. Govoriti so znali tako spretno, da so kmete pa tudi druge kupce tako premotili, da ne-le, da tega niso kontrolirali, da li je pravilno merjeno, temveč so kupili navadni cajg in so spoznali šele drugi dan, da so bili ogoljufani.

Po izpovedbah nekaterih očividcev, so prodali ti krošnjariji, baje samo v gostilni g. Sočič Kolomana na Krajni za cca 10.000 Din manufakture, a v gostilni g. Vogler Viktorja na Cankovi nad 40.000 Din. Ljudje so nasedali tem krošnjarjem, češ da:

1) Ima (namreč krošnjar) svojega brata na carinarnici, ter da mu baje ta pripomore do tega, da lahko kupi zaplenjeno blago po ceni in radi tega lahko isto tako po ceni proda.

2) Da je blago češkega izvora, ter da je bilo na velesejmu v Ljubljani razstavljeno in ga radi velike carine nočejo odpredati nazaj na Češko itd. itd.

Dokaz, da so ti krošnjariji morali delati res lepe kupčije in dobičke, je že ta, da so samo v gostilni g. Voglerja na Cankovi plačali pijače za 750 Din, česar si nobeden reden domači trgovec ne more privoščiti.

Opozarjamo vsled tega ponovno vsakogar, da v interesu, tako kupcev, kakor tudi realne trgovine, prijavijo takoj vsak slučaj krošnjarstva najbližji orožniški stanici ali občinske-

mu uradu, kateri imajo strog nalog krošnjarju blago odvzeti in zapleniti, krošnjarja pa predvesti sreskemu načelstvu v M. Soboti v kaznovanje. Obenem pa prosimo vsakogar, da sporoči istočasno vsak tak slučaj Združbi trgovcev v M. Soboti, ker bomo le tako mogli priti na kraj vedno bolj naraščajočim slučajem krošnjarstva v našem srezu in s tem očuvali interese tako kmeta, obrtnika, uradnika in trgovca.

Uredba o izrednem odpisu davčnih zaostankov.

Na podlagi § 63. finančnega zakona za leto 1934/35. je ministrski svet izdal na predlog finančnega ministra naslednjo uredbo o izrednem odpisu davčnih zaostankov.

Čl. 1. Davčnim zavezancem, ki od dneva objave te uredbe pa do konca februarja 1936 prostovoljno plačajo ves ali del do konca leta 1932. nastalega dolga, za katerega odplačilo jim je bilo dovoljeno odplačevanje v obrokih v smislu § 28 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, z dne 18. februarja 1934 in v smislu § 49. zakona o proračunskih dvanajstinah, za čas od avgusta 1935 do marca 1936, se odpiše del davčnega dolga po tej lestvici:

Letni obrok dolžnega davka do konca leta 1932, ki zapade v letih	se mora plačati do konca februarja 1936 s
1936	89%
1937	80%
1938	71%
1939	63%
1940	56%
1941	50%
1942	45%
1943	40%
1944	36%
1945	32%
1946	28%
1947	25%
1948	23%

O znesku odpisanega zaostanka davka obvesti davčna oblast prve stopnje davčnega zavezanca s pripombo, da se more od dneva sprejema obvestila o roku 14 dni pritožiti pristojni finančni direkciji.

Čl. 3. Izjemoma določilo zakona o neposrednih davkih, se morejo vplačila davčnega zavezanca do konca februarja na njegovo izrečno zahtevo v prvi vrsti zaračunati po določilu

prejšnjega člena, za neplačan dolg, do konca leta 1932.

Čl. 3. Podrobnejša določila in navodila za to uredbo bo predpisal finančni minister.

Čl. 4. Ta uredba stopi v veljavo z njeno objavo v „Službenih novinah“. K tej uredbi je bil objavljen tudi poseben komentar, iz katerega posnemamo:

Iz lestvice se razvidi, da se plača tem manj za dolg, čim kasneje b zapadel dolžni obrok. Kdor n. pr. do konca februarja 1936. plača zaostale davke, bo plačal za 100 Din davka, ki zapade v plačilo, leta 1948. samo 23 Din. Če je bil kdo dolžan 1.300 Din, potem more s takojšnjim plačilom plačati ta dolg s 638 Din, ker mu država izbriše 662 Din davka. Če kdo ne bi mogel plačati do konca februarja vsega dolga, more plačati le nekaj obrokov in davčne oblasti mu bodo izbrisale dolžne obroke po gornji lestvici.

Dvomimo pa, da bo imela nova uredba onk finančni efekt, ki se pričakuje.

RAZPIS.

Občina Puconci, srez Murska Sobota, razpisuje pragmatično mesto občinskega

delovodje — pripravnika.

Šolska izobrazba: 4 razredi srednje ali nje enake strokovne šole.

Varščina Din 20.000 v gotovini ali temu enakovrednih listinah ali vrednostnih papirjih.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbenicah, je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa v „Službenem listu kralj. banske uprave Dravske banovine“ pri tej občini.

Drugi pogoji so razvidni v občinskem statutu.

Predsednik: Kühar Štefan s. r.

Sprejmeta se 2 dijaka

na hrano in stanovanje pri KOLOŠA JANEZ čevljarju v M. Soboti, Cvetna 5.

Iz boljše hiše se sprejmeta **vajenec in vajenka** pri URSULESKU PETER, brivski salon Murska Sobota.

HORNYPHON

je najboljši in najcenejši!

Cene našim predmetom, posebno radio-aparatom smo globoko znižali! Poleg tega: znižani **Novi aparat** z garantirano dobrim sprejemom dobite že **za Din 1955-** mesečni obroki.

Najmanjši mesečni obrok Din 120-

Najboljši ameriški aparat HIS MASTER!

Dospelo so že nove pošiljke koles OPEL z dvojnimi gitter okvirjem. za leto 1936 PUCH, STYRIA-DÜRKOPP, VICTORIJA

Znižana cena, mesečni obroki po Din 100-

Trgovina radio-aparater in tehničnih predmetov **Štivan Ernest, M. Sobota.**